

OM ELEVOPGAVEN

Eleverne skal indledningsvist møde komponisten Lars Kynde i hans forskellige værksteder. Derefter skal de lytte til et uddrag af værket *Elefanthjerte*, der spilles på det hjemmebyggede instrument *Vandrende pind*. Efter nogle refleksioner skal de opleve værket med både øjne og ører på et filmklip. De skal reflektere over forskellen på oplevelsen, når de kun bruger ørerne og når de bruger både øjne og ører. Eleverne ser filmklip 1: Lars Kynde i sine værksteder og filmklip 2: Et uddrag af *Elefanthjerte*.

FORSLAG TIL FREMGANGSMÅDE

Fælles introduktion

- Fortæl eleverne, at de skal møde komponisten Lars Kynde, der selv bygger sine instrumenter

Vis filmklip 1: Lars Kynde i sine værksteder (filmklip og lydclip afspilles fra elevsiden)

- Vis elevsiden på smartboard og lad eleverne med støtte i billederne parvis tale sammen om, hvad de lægger mærke til i Lars Kyndes værksteder. Lav en opsamling, hvor I taler sammen om, hvad han laver:
 - i metalværkstedet på skibet
 - i træværkstedet på skibet
 - ved skrivebordet derhjemme

Elevopgave: oplev vandrende pind med ørerne og derefter med øjne og ører - hvad er forskellen?

- Fortæl eleverne, at de skal lytte til et stykke musik, der er skrevet for et instrument, som Lars Kynde selv har bygget. Instrumentet hedder **Vandrende Pind**.

Afspil lydclip 1 (Lydklippet er et sammenklip af begyndelsen og slutningen af værket.)

- Tal med eleverne om, hvad de lægger mærke til ved musikken
- Hvordan forestiller de sig instrumentet?
- Hvad mon det er der laver tonerne?
- Fortæl at værket hedder **Elefanthjerte**, fordi lyden svarer til en elefants hjerte fra hvilepuls til løbepuls. Fortæl at eleverne nu skal opleve den samme musik, som i lydklippet på en film, så de kan "se" musikken

Vis filmklip 2: Et uddrag af Elefanthjerte

- Lad eleverne parvis diskutere spørgsmålene på elevsiden og lav en fælles opsamling

Forslag til evalueringsspørgsmål sammen med eleverne

- Hvad har vi lært om komponisten Lars Kynde?
- Hvad har vi lært om forskellen på kun at bruge ørerne og på både at bruge øjne og ører?

OPGAVE: OPLEV VANDRENDE PIND MED ØRERNE OG DEREFTER MED ØJNE OG ØRER - HVAD ER FORSKELLEN?

SE FILMKLIP 1

Lars Kynde i sine værksteder

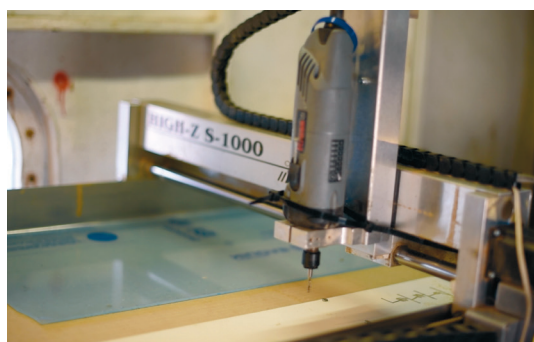

LYT TIL LYDKLIP 1

SE FILMKLIP 2

Et uddrag af **Elefanhjerte**

- Hvordan forandrer det oplevelsen af musikken, at man kan se den blive spillet?
 - Oplever man, at det lyder anderledes? Evt. hvorfor mon man gør det?
 - Bliver det mere spændende? Hvordan?
 - Lytter man mere koncentreret? Evt. hvorfor mon man gør det?
 - Hvorfor mon instrumentet hedder **Vandrende pind**?

OM ELEVOPGAVEN

Eleverne får en indsigt i, hvordan Lars Kyndes instrument *Vandrende pind* fungerer med en tempospiller, en rytmespiller og en klangspiller. I en fælles klasseopgave skal eleverne medvirke i *En levende vandrende pind*, hvor de selv er aktører. Tempo, rytme og klang er splittet op i tre aktiviteter, der er indbyrdes forbundne ligesom hos Lars Kynde. Eleverne ser filmklip 3: Lars Kynde fortæller om instrumentet *Vandrende pind*. Filmklip 4: Lars Kynde fortæller om synlig musik og filmklip 5: Nodebilledet til værket *Elefanthjerte*

FORSLAG TIL FREMGANGSMÅDE

Fælles introduktion ved folkeskolelæreren

- Introducér at eleverne skal høre Lars Kynde fortælle om sit hjemmebyggede instrument **Vandrende Pind**

Se filmklip 3: Lars Kynde fortæller om instrumentet Vandrende pind

- Vis elevside 1 på smartboard, og tal ud fra billederne om det Lars Kynde fortæller om instrumentet **Vandrende pind**. Der er en tempospiller (den der kører båndet med pladerne) en rytmespiller (den der lægger kugler på båndet) og en klangspiller (den der drejer klangstaven, så kuglen rammer et bestemt sted). Musikken er afhængig af, at alle tre spillere er aktive – ellers bliver der ingen musik.
- Tal med eleverne om, at ovenstående er meget specielt for dette instrument. Normalt styrer en musikudøver både tempo, rytme og klang/tone. Syng evt. en sang og bevidstgør eleverne om, at de både holder et tempo, synger en melodi på en rytme og rammer tonerne
- Fortæl at eleverne sammen med underviserne skal lave **En levende vandrende pind** efter de samme principper, som Lars Kyndes instrument
- Vis elevside 2 på smartboard og fortæl ud fra billederne om ideen i klasseopgaven. Se på aktørerne i Lars Kyndes **Vandrende pind** (elevside 1) og se derefter på, hvordan de korresponderer med billederne af aktørerne i *En levende vandrende pind*. Fortæl at:
 - Eleverne skal være **tempospillere**. De skal tage opstilling i et U og udgøre båndet i **Vandrende pind**, hvor hver elev er en plade. De skal ved undervisernes hjælp holde et fælles tempo
 - Folkeskolelæreren skal være **rytmespilleren** og lægge kugler "på båndet" i form af krøllede farvede papirkugler. (Første elev i U'et får kuglerne i sin højre hånd). Kuglerne "klappes" rundt i U'et i en fælles puls og kører således på båndet
 - Musikskolelæreren skal være **klangspilleren** og den, der "drejer klangstaven." Det sker ved, at han/hun spiller en aftalt tone/klang/figur til hver farvet kugle, når kuglen når den sidste elev i U'et og falder ned, idet den sidste elev i U'et smider kuglen i en spand

Opgave: klassen som en levende vandrende pind

- Inden timen krølles 12-15 stykker farvet papir i fire forskellige farver, så de bliver til kugler.
Brug følgende fremgangsmåde:

1. Øv med tempospillerne (eleverne)

Opstilling: Stående i et U med begge hænder med håndfladerne opad rakt ud til siden, så højre hånd ligger over højre sidemands venstre hånd.

Folkeskolelæreren tager opstilling til højre for den første elev i U'et og tæller for. Han/hun fører sin højre hånd i en bue forbi kroppen og klapper et slag i venstre sidemands højre hånd. Sidemanden sender klappet videre mod venstre i pulsen. Der er altså kun én elev, der klapper af gangen og der klappes kun på 1. slag i takten. For at holde tempoet nede, så tælles der som angivet nedenfor

4/4 takt: X, 2, 3, 4

Klap, pause, pause, pause

Når eleverne kan sende et klap rundt i U'et i en fast puls, så gå videre til at øve med de farvede papirkugler.

2. Øv at sende farvede kugler rundt i kredsen i en puls

Folkeskolelæreren tæller for og lægger en kugle i den første elevs højre hånd. Eleven klapper kuglen over i venstre sidemands højre hånd i 4/4 pulsen. Sidemanden klapper bolden videre i pulsen. Lav langt i mellem kuglerne i begyndelsen og indfør dem derefter med kortere mellemrum (ligesom hos Lars Kynde). Der bliver på denne måde flere klap, der sendes rundt i U'et på samme tid, men det er kun de der har en kugle, der skal klappe dem videre i pulsen. Når kuglen er nået til den sidste elev i U'et smider han/hun kuglen i en spand. Læreren kan evt. samle dem op og sende dem rundt i U'et igen.

3. Bestem hvad musikskolelæreren skal spille til de forskellige farvede kugler

Musikskolelæreren finder i dialog med eleverne frem til en tone/en klang/en figur, som hører til hver farve og som musikskolelæreren skal spille på sit instrument, når kuglen falder ned i spanden. (Lad jer evt. inspirere af farverne, som kommer til at spille en rolle i **musikalsk skaben**). Brug skemaet nederst på elevside 2 og skriv farverne på papirkuglerne op i venstre spalte. Tag nogle notater til hver farve i skemaet eller tegn grafisk notation. Musikskolelæreren skal sidde ved slutningen af U'et og holde øje med farven på de kugler, der smides ned i spanden, som så udløser den bestemte tone/klang/figur, der er aftalt til hver farve.

Mere om værket Elefanhjerte

Vis filmklip 4: Lars Kynde fortæller om synlig musik

- Tal med eleverne om det Lars Kynde fortæller om
 - en visuel/synlig spænding i musik, f.eks. når en musiker spiller på en gong
 - den visuelle/synlige spænding i instrumentet **Vandrende pind**

Fortæl eleverne, at Lars Kynde noterer sin musik på en særlig måde, som han selv har fundet på. Fortæl eleverne, at de skal prøve at følge med i Lars Kyndes "noder." Se evt. filmklippet flere gange, så eleverne forstår notationen med pladerne

Vis filmklip 5: Nodebilledet til værket Elefanhjerte

- Tal med eleverne om, hvordan Lars Kyndes måde at notere musik på er anderledes end den måde man normalt noterer musik på

Forslag til evalueringsspørgsmål med eleverne

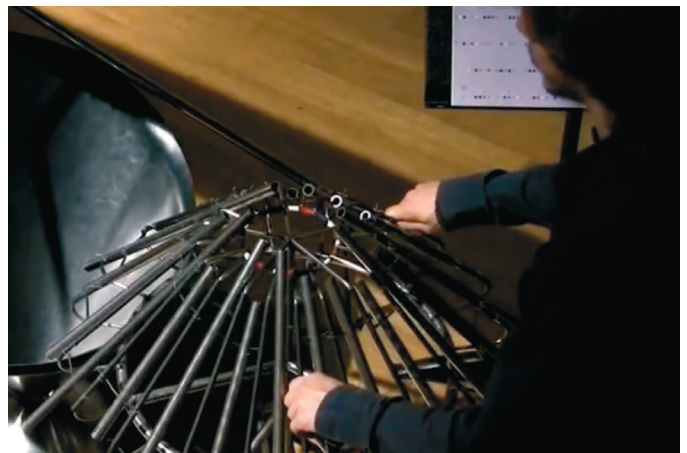
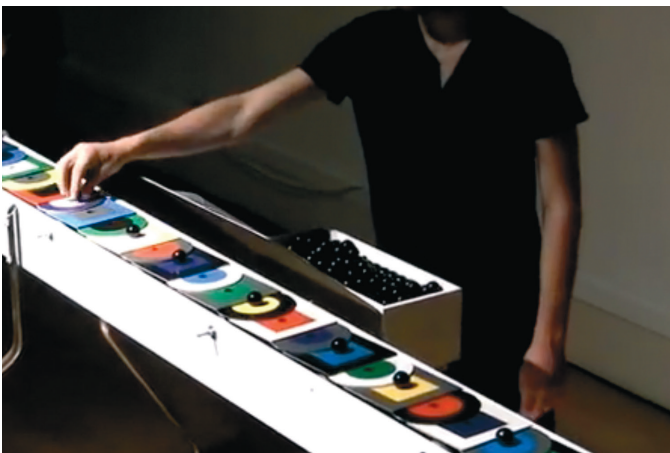
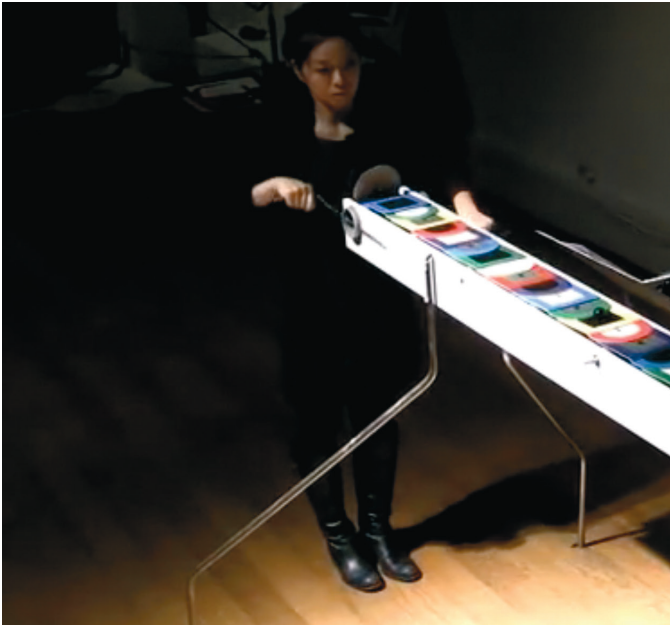
- Hvilken sammenhæng er der mellem Lars Kyndes instrument **Vandrende pind** og klassens **En levende vandrende pind**? (tempospiller, rytmespiller, klangspiller)
- Hvad er synlig musik?
- Hvordan noterer Lars Kynde sin musik?

OM INSTRUMENTET VANDRENDE PIND

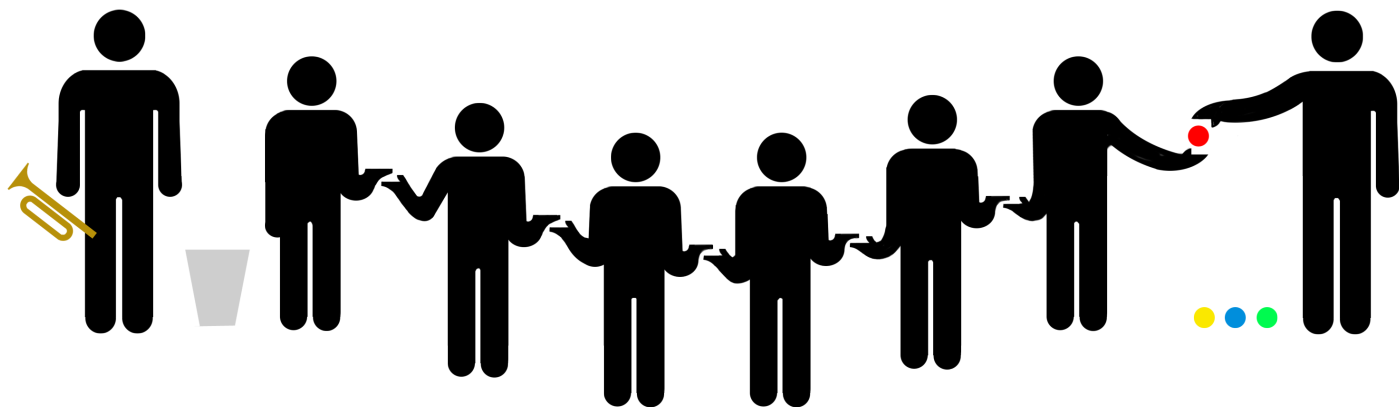
SE FILMKLIP 3

Lars Kynde fortæller om instrumentet **Vandrende pind**

OPGAVE: KLASSEN SOM EN LEVENDE VANDRENDE PIND

Opstilling i et U. Hver elev er en "plade" i en levende vandrende pind.

Kuglerne klappes rundt i U'et i en fælles puls.

Musikskolelæreren er klangspilleren. Han/hun spiller, når kuglen når den sidste elev i U'et og falder ned i en spand.

Hvilken farve papirkugle?	Hvilken tone/klang/figur hører til farven?

 SE FILMKLIP 4

Lars Kynde fortæller om synlig musik

 SE FILMKLIP 5

Nodebilledet til værket **Elefanhjerte**

OM ELEVOPGAVEN

Eleverne skal ligesom Lars Kynde prøve at lave deres egen *Vandrende pind*. De skal i grupper arbejde med at finde toner/lyde/figurer, der hører til fire forskellige farvede plader.

Derefter skal de sætte pladerne sammen i en rækkefølge, idet de farver 12 plader, og efterfølgende selv spille deres *Vandrende pind med lyd i*.

Eleverne ser filmklip 6: Lars Kynde inspirerer til opgaven i musikalsk skaben.

FORSLAG TIL FREMGANGSMÅDE

Introduktion ved folkeskolelæreren

- Fortæl at eleverne selv skal være musikalsk skabende med udgangspunkt i fire farvede plader, som de skal finde en tone/klang/figur til. Pladerne skal de bagefter sætte sammen til en **Vandrende pind med lyd i**, som de selv skal spille
- Tal med eleverne om, at de skal bruge pladerne som en slags nodebillede. Deres vandrende pind er anderledes end Lars Kyndes, idet de selv både er tempospillere, rytmespillere og klangspillere på samme tid.

Vis filmklip 6: Lars Kynde inspirerer til opgaven i musikalsk skaben

- Tal med eleverne om det Lars Kynde fortæller om, at man kan have en oplevelse af, at farver kan være mere eller mindre tunge, dybe, hurtige, lange eller korte. Det er selvfølgelig individuelt, hvordan man oplever det. Men fortæl, at det kan være en god måde for eleverne at tale om, hvordan de oplever farverne, når de selv skal lave musik
- Gå til forøvelsen med musikskolelæreren

Forslag til forøvelse ved musikskolelæreren

- Vis skemaet på elevside 1 på smartboard og fortæl, at I nu sammen skal lave et eksempel på en vandrende pind og bagefter skal eleverne selv gøre det
- Fortæl at det svarer til opgaven i musikforståelse, hvor musikskolelæreren spillede en tone/figur til hver farvet kugle; her drejer det sig om at finde en tone/klang/figur til fire forskellige plader.
- Musikskolelæreren kan tage udgangspunkt i sin egen oplevelse af farverne og/eller gå i dialog med eleverne om oplevelsen af farverne. Sæt en tone/klang/figur til hver plade. (Eleverne får nogle andre farver på deres plader, når de selv skal skabe musik)
- Tag notater i feltet til højre på skemaet elevside 1
- Spil de fire plader gentagne gange, så eleverne forbinder hver plade med nogle bestemte toner/klange/figurer

- Spil derefter eksemplet på et partitur med de fire farver på elevside 1. Lav evt. en fejl og lad eleverne prøve at registrere fejlen. Hvor er den forkerte plade? Hvordan skulle den have set ud?

Elevopgave: Skab en vandrende pind med lyd i.

- Del ind i grupper på 2-4 elever, print elevside 2 og 3 og del dem ud. Gennemgå opgaven på elevside 2
- Del instrumenter/lydkilder og farver ud
- Fordel gerne grupperne i flere rum
- Lad eleverne arbejde med opgaven med at finde toner/klange/figurer og derefter farve pladerne i deres partitur på elevside 3
- Lad evt. eleverne nøjes med at finde toner/klange/figurer til de tre plader og lad musikskolelæreren indgå i gruppen og sætte lyde til den sidste plade med sit instrument
- Lad grupperne fremføre deres Vandrende pind med lyd i for klassen
- Lad de andre elever give respons på deres fremførelse
 - Var den udført med koncentration?
 - Var der fundet nogle sjove/spændende toner/klange/figurer?

Forslag til evalueringsspørgsmål sammen med eleverne

- Hvordan har vi været musikalsk skabende?
- Hvad har vi lært af Lars Kynde om, hvordan man kan bruge farverne i forbindelse med det at lave musik?
- Hvordan er vores Vandrende pinde forskellige fra Lars Kyndes?
- Hvad har vi lært om at arbejde sammen?
- Har vi lært andet?

Forløbet med *Elefanhjerte* af Lars Kynde er nu afsluttet. Gå videre til en anden komponist.

FORØVELSE: SKAB EN VANDRENDE PIND MED LYD I

SE FILMKLIP 6

Lars Kynde inspirerer til opgaven i musikalsk skaben

Vælg en tone/klang/figur til hver plade

Et eksempel på et partitur:

OPGAVE: SKAB EN VANDRENDE PIND MED LYD I

- Bestem hvad der skal spilles til hver farvet plade
- I kan bruge både instrumenter og alle ting omkring jer – stole, borde, madkasser mv.
- Hver plade må have lyd der svarer til ca. 5 sek.
- Skriv hvilket instrument/hvilken ting, der laver lyden i skemaet nedenfor. Skriv også hvem der spiller
- Find ud af hvilken rækkefølge pladerne i jeres Vandrende pind skal komme i, så I synes det lyder bedst
- Farv pladerne på elevside 3. I må gerne lægge nogle plader ind med pause. Dem skal I ikke farve, men blot holde pause i 5 sekunder
- Øv jer i at spille jeres vandrende pind både langsomt og lidt hurtigere
- Fremfør jeres lyd/musik for klassen – spil den 2 gange i forskelligt tempo

Hvilket instrument spiller? Hvem spiller?

FARV PLADERNE I JERES VANDRENDE PIND OG SPIL MUSIKKEN

